

Accepted Manuscript
Accepted Manuscript (Uncorrected Proof)

Title: Study of improving social growth in professional football players in Iran

Authors: M. B. Askarnia¹, M. R. Najafzadeh^{2*}, H. Janani³, J. Barghi Moghadam⁴

١. PhD student, Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University of Tabriz, Iran

٢. Assistance Professor, Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University of Tabriz, Iran (**Corresponding Author**)

٣. Assistance Professor, Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University of Tabriz, Iran

٤. Assistance Professor, Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University of Tabriz, Iran

***Corresponding:** Mohammad Rahim Najafzadeh^٢ Assistance Professor, Department of Physical Education, Tabriz Branch, Islamic Azad University of Tabriz, Iran

najafzadeh@iaut.ir

To appear in: Sport Psychology Studies

Receive Date: 15 April 2021

Revise Date: 11 August 2021

Accept Date: 17 August 2021

First Publish Date: 19 August 2021

This is a “Just Accepted” manuscript, which has been examined by the peer-review process and has been accepted for publication. A “Just Accepted” manuscript is published online shortly after its acceptance, which is prior to technical editing and formatting and author proofing. Journal of Sport Psychology Studies provides “Just Accepted” as an optional service which allows authors to make their results available to the research community as soon as possible after acceptance. After a manuscript has been technically edited and formatted, it will be removed from the “Just Accepted” Website and published as a published article. Please note that technical editing may introduce minor changes to the manuscript text and/or graphics which may affect the content, and all legal disclaimers that apply to the journal pertain.

Please cite this article as:

Askarnia, M. B., Najafzadeh, M. R., Janani, H., Barghi Moghadam, J. Study of improving social growth in professional football players in Iran. Sport Psychology Studies, 2021; (): -. doi: 10.22089/spsyj.2021.10367.2145

نسخه پذیرفته شده پیش از انتشار

عنوان: مطالعه توسعه رشد اجتماعی در بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران

نویسندگان: محمدباقر عسکرنیا^۱، محمدرحیم نجف زاده^{۲*}، حمید جنانی^۳، جعفر برقی مقدم^۴

۱. دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، ایران
۲. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، ایران (نویسنده مسئول)
۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، ایران
۴. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، ایران

*نویسنده مسئول: محمدرحیم نجف زاده ، استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، ایران.
ایمیل: najafzadeh@iaut.ir

نشریه: مطالعات روان‌شناسی ورزشی

تاریخ دریافت: ۲۶ فروردین ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری: ۲۰ مرداد ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۲۶ مرداد ۱۴۰۰

تاریخ اولین انتشار: ۲۸ مرداد ۱۴۰۰

این نسخه «پذیرفته شده پیش از انتشار» مقاله است که پس از طی فرآیند داوری، برای چاپ، قابل پذیرش تشخیص داده شده است. این نسخه در مدت کوتاهی پس از اعلام پذیرش به صورت آنلاین و قبل از فرآیند ویراستاری منتشر می‌شود. نشریه مطالعات روان‌شناسی ورزشی گزینه «پذیرفته شده پیش از انتشار» را به عنوان خدمتی به نویسندگان ارائه می‌دهد تا نتایج آنها در سریع‌ترین زمان ممکن پس از پذیرش برای جامعه علمی در دسترس باشد. پس از آنکه مقاله‌ای فرآیند آماده سازی و انتشار نهایی را طی می‌کند، از نسخه «پذیرفته شده پیش از انتشار» خارج و در یک شماره مشخص در وبسایت نشریه منتشر می‌شود. شایان ذکر است صفحه آرایی و ویراستاری فنی باعث ایجاد تغییرات صوری در متن مقاله می‌شود که ممکن است بر محتوای آن تاثیر بگذارد و این امر از حیطة مسئولیت دفتر نشریه خارج است.

لطفا این گونه استناد شود:

Askarnia, M. B., Najafzadeh, M. R., Janani, H., Barghi Moghadam, J. Study of improving social growth in professional football players in Iran. *Sport Psychology Studies*, 2021; (): -. doi: 10.22089/spsyj.2021.10367.2145

Abstract

The purpose of this study was to investigate the improvement of social development in professional football players in Iran. The research method was survey. The statistical population of the study includes the players of the country's premier football league, which according to estimates, the number of these people was 400 people. According to the available selection and based on Morgan table, 196 people were identified as the research sample. After distributing and collecting research questionnaires, 165 questionnaires were collected and analyzed. The collection tools of the present study included the standard questionnaire of Askernia et al. (2016). The statistical method used in the present study included the structural equation method. According to the results of the research model, it was found that all factors have a significant impact on the development of social growth. Considering that the amount of t determined in all factors is higher than 1.96, it was found that all these factors had a significant presence in the social development of the research samples .

Keywords: Social Development, Social skills, change, Football

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی مطالعه توسعه رشد اجتماعی در بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران بود. روش پژوهش از نوع پیمایشی بود. جامعه آماری پژوهش شامل بازیکنان لیگ برتر فوتبال کشور بود که براساس برآوردها تعداد این افراد شامل ۴۰۰ نفر بودند. براساس انتخاب در دسترس و جدول مورگان تعداد ۱۹۶ نفر به عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. پس از توزیع و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌های پژوهش، تعداد ۱۶۵ پرسش‌نامه جمع‌آوری و مورد تحلیل قرار گرفت. ابزار گردآوری پژوهش حاضر شامل پرسش‌نامه استاندارد عسکرنیا و همکاران (۲۰۲۰) بود. روش آماری مورد استفاده شامل روش معادلات ساختاری بود. مطابق با نتایج الگوی پژوهش مشخص شد تمامی عوامل، تاثیر معناداری بر توسعه رشد اجتماعی دارند. با توجه به اینکه میزان تی مشخص شده در تمامی عوامل بالاتر از ۱/۹۶ می‌باشد، لذا این عوامل تاثیر معناداری در رشد اجتماعی نمونه‌های پژوهش داشتند.

کلیدواژه‌ها: رشد اجتماعی، مهارت اجتماعی، تغییرات، فوتبال

مقدمه

مهارت و برتری در مهارت‌های اجتماعی است. یکی از نظریه‌هایی که مساله رشد اجتماعی را مدنظر قرار داده است، نظریه رشد روانی-اجتماعی اریکسون^۴ می‌باشد. مطابق با نظریه رشد اجتماعی روانی اریکسون در برخی از مراحل زندگی محیط نقش تعیین‌کننده‌ای بر رشد اجتماعی افراد دارد و در برخی مراحل جنبه‌های درونی افراد تعیین‌کننده رشد اجتماعی می‌باشند (پایسوارا، بهم، لاسنیوس و هالجاکنین^۵، ۲۰۱۴). شاید بتوان رشد اجتماعی را مهم‌ترین جنبه رشد هر شخص تلقی نمود. رشد اجتماعی نه تنها در سازگاری با اطرافیانی که هم‌اکنون فرد با آنان سروکار دارد، موثر است بلکه بعدها در میزان موفقیت شغلی و پیشرفت اجتماعی وی نیز تأثیر دارد (بهمن‌زادگان و همکاران، ۲۰۰۸).

ورزش یکی از عوامل رشد طبیعی انسان محسوب می‌شود و مشارکت در ورزش و فعالیت‌بدنی می‌تواند نقش مهمی در غنی‌سازی زندگی اجتماعی افراد و توسعه مهارت‌های ارتباطات اجتماعی ایفا کند (وودز^۶ و همکاران، ۲۰۱۹). پژوهش‌های اجتماعی‌شدن در ورزش با توسعه جامعه‌شناسی ورزش ارتباط مستقیم داشته است. طی دهه ۱۹۶۰ و اوایل دهه ۱۹۷۰ برای تبیین جنبه‌های گوناگون شرکت در فعالیت‌های ورزشی، تلاش بسیاری شده است. اغلب مطالعات اجتماعی‌شدن در ورزش حول دو مسأله متمرکز بوده است. یکی پیشایندهای شرکت در ورزش یعنی چگونه و تحت چه شرایطی شخص به ورزش رو می‌آورد و دیگری پیامدهای شرکت در ورزش. این دو فرایند را اجتماعی‌شدن "نقش اجتماعی" و "اجتماعی‌شدن از طریق نقش اجتماعی" نیز نامیده‌اند. لذا در اغلب منابع دو عنوان اجتماعی‌شدن در ورزش و اجتماعی‌شدن از طریق ورزش به

ورزشی یکی از کلیدی‌تری پدیده‌های بشری می‌باشد که مورد تاکید و توصیه همگانی قرار گرفته است (موری، مورگان، پارکر و ماکینتوش^۱، ۲۰۲۱). بدون شک امروزه در سراسر جهان، ورزش پدیده‌ای منحصر به فرد است که به واسطه استفاده بهینه از آن در جامعه، می‌توان در بسیاری از جوانب از جمله فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به رشد چشمگیری دست یافت (جونز^۲، ۲۰۰۲). هر فرد در زندگی اجتماعی خود پایگاهی ویژه دارد که این پایگاه ویژه، در بطن خود، نقش‌های اجتماعی متعددی را برای فرد متجلی می‌سازد. مجموعه این نقش‌ها و میزان تاثیرات آن در افراد دیگر موجب تشکیل گروه‌ها و طبقات اجتماعی می‌باشد. در دنیای ورزش می‌توان این گروه‌های اجتماعی را در قالب ساده تیم‌های ورزشی مشاهده نمود. به عبارت دیگر، افراد با هماهنگ کردن رفتارهای خود با مهارت‌های تیمی، در راه نیل به اهداف مشترک اجتماعی و فرهنگی گام برمی‌دارند. تیم‌سازی ورزشی، علاوه بر فعالیت‌های ورزشی، دارای نکات مثبت فراوان است؛ به گونه‌ای که زمینه‌ساز ایجاد روابط اجتماعی و دوستانه در بین اعضای تیم می‌شود (مرادی و همکاران، ۲۰۱۴).

مسئله اجتماعی‌شدن و توانایی تعامل با دیگران به شیوه‌های شایسته و ثمربخش در تمامی مراحل زندگی اهمیت بسیاری دارد. الیوت و گرشام^۳ (۱۹۹۳) به‌عنوان دو نظریه‌پرداز و محقق برجسته در زمینه مهارت‌های اجتماعی، این مهارت‌ها را این گونه تعریف می‌کنند "رفتارهای اکتسابی جامعه‌پسندی که فرد را قادر می‌سازند تا آنگونه با دیگران در تعامل باشد که واکنش‌های مثبت آنان را فرا خوانده و از واکنش‌های منفی آنها اجتناب ورزد". در واقع می‌توان گفت: تکامل مراحل رشدی وابسته به

^۴. Erikson
& Hallikainen Lassenius Paasivaara, Behm,
^۵. Woods

^۱ & Mackintosh Mori, Morgan, Parker,
^۲ Jones.
^۳ Elliot & Gersham.

می‌دهد افرادی که ورزش می‌کنند، اجتماعی‌تر هستند (آریس^۷ و همکاران، ۲۰۰۴). در حالی که لایمن (به نقل از فرخی و سیدزاده، ۲۰۰۰) معتقد است آثار اجتماعی شدن ورزش را بسیار ضعیف می‌داند و ورزش رقابتی و قهرمانی زائل‌کننده اخلاق است (کسول^۸ و همکاران، ۲۰۰۹).

به‌گونه‌ای که لایمن^۹ معتقد است ورزش‌های رقابتی را در صورتی در افزایش رشد اجتماعی موثر است که بر همکاری، صداقت و جوانمردی تاکید شود. علاوه بر این، اکثر محققان اعتقاد دارند رقابت موفق در ورزش مستلزم مجموعه عوامل ذهنی خاصی است. صفات شخصیتی خاص در این مجموعه عوامل منابع غنی اطلاعات برای بازیکنان و مربیان محسوب می‌شوند. غالباً حتی باتجربه‌ترین مربیان نیز مزایای بررسی و شناخت شخصیت یا حالات روانی ورزشکاران را نادیده می‌گیرند. یکی از این خصوصیات روانی خاص در ورزشکاران نخبه که به میزان زیادی نادیده گرفته شده و در استعدادیابی در ورزش و برنامه‌ریزیهای روانشناختی مربیان برای ورزشکاران نقش مهمی دارد شخصیت ورزشی است. روانشناسان در مورد تعریف دقیق شخصیت اتفاق نظر ندارند با این حال مراد ما از شخصیت، الگوهای معین از رفتار و شیوه‌های تفکر است که نحوه‌ی سازگاری فرد را با محیط تعیین می‌کنند (رعیت و آقایی، ۲۰۱۵). بنابراین، با توجه به نتایج ضد و نقیضی که در زمینه بهبود رشد اجتماعی بازیکنان فوتبال حرفه‌ای وجود دارد و نیز ابهام در مسیر توسعه رشد اجتماعی و فقدان الگوهای جامع در این خصوص وجود دارد، پژوهش حاضر با هدف مطالعه توسعه رشد اجتماعی در بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران طراحی و اجرا شد.

روش پژوهش

چشم می‌خورد. در اولی فرد در نقش ورزشی مانند «ورزشکار» اجتماعی می‌شود و در دومی به یادگیری نگرش‌ها، ارزش‌ها، مهارت‌ها و گرایش‌هایی کلی - مانند جوانمردی، انضباط - اشاره دارد که تصور می‌شود در فعالیت‌های ورزشی حاصل آید. اجتماعی شدن از طریق ورزش عبارت است از تأثیر ورزش بر باورها، نگرش‌ها و عقاید فرد. چنین پنداشته می‌شود در درس‌هایی که از شرکت در ورزش می‌آموزیم به سایر جنبه‌های اجتماعی انتقال‌پذیر است و از این طریق فرد را برای شرکت موفقیت‌آمیز در آن زمینه‌ها یاری می‌دهد (زور و حقیقی‌کیا، ۲۰۱۷).

پدیده رشد اجتماعی همواره به واسطه مسائل و متغیرهای مختلفی تحت تأثیر قرار گرفته است (حسینی، ۲۰۲۱). رشد اجتماعی تحت تأثیر عوامل متعددی از جمله؛ هوش، ویژگی شخصیتی، خانواده، گروه دوستان، تلویزیون، جنسیت و نژاد، وضعیت اجتماعی - اقتصادی، فرهنگی و فعالیت‌های حرکتی و ورزشی قرار دارد که نوع و چگونگی وضعیت آنها ممکن است سبب تسریع رشد اجتماعی یا برعکس کند آن شود (جعفری، ۲۰۱۴). تمامی گروه‌ها و افراد بویژه بازیکنان فوتبال حرفه‌ای نیاز به ارتقاء رشد اجتماعی می‌باشند. بازی فوتبال یک ورزش دسته‌جمعی است و به عبارت دیگر یک کار تیمی است که برای موفقیت باید با یکدیگر همکاری خوب داشته باشند و هرکس ملزم است به وظایف خود درست عمل کند در غیر این صورت موفقیت خوبی بدست نخواهد آمد. بنابراین یکی از تاثیرات مثبت فوتبال روی جوانان ارتقای روحیه حس تعاون و همکاری است. بر این اساس، وجود مهارت‌هایی چون همکاری، مسئولیت‌پذیری، همدلی، خویشتن‌داری و خوداتکایی از مؤلفه‌های رشد اجتماعی به شمار می‌روند (امیرتاش و همکاران، ۲۰۰۶). بررسی‌ها نشان

^۷ Aries.

^۸ Caswell.

^۹ Layman.

عوامل فردی (۰/۸۲)، خانوادگی (۰/۸۵)، عوامل ورزشی (۰/۸۹)، عوامل فنی (۰/۸۱)، عوامل فرهنگی (۰/۸۹) و رشد اجتماعی (۰/۸۸) مشخص گردید. همچنین پایایی الگو اندازه‌گیری از طریق ضرائب بارهای عاملی و پایایی ترکیبی مورد ارزیابی قرار گرفت که اطلاعات مربوط به آن در بخش یافته‌های پژوهش ارائه گردید. روایی محتوایی این پرسش‌نامه با استفاده از نظرات ۱۰ تن از اساتید دانشگاهی مورد بررسی و تایید قرار گرفت.

روش پردازش داده‌ها

روش آماری مورد استفاده در پژوهش حاضر شامل روش معادلات ساختاری بود. جهت تحلیل داده‌های پژوهش حاضر از نرم‌افزار اس.پی.اس.اس نسخه ۱۷ و پی.ال.اس.اس نسخه دو استفاده گردید.

یافته‌ها

نتایج آزمون کلوموگراف-اسمیرنوف نشان داد که توزیع داده‌های پژوهش حاضر غیرطبیعی می‌باشد. از طرفی با توجه به حجم نمونه پژوهش و غیرطبیعی بودن توزیع داده‌ها مشخص گردید که از نرم‌افزارهای واریانس محور و نرم‌افزار پی.ال.اس.اس استفاده گردید. به منظور بررسی مدل پژوهش از روش معادلات ساختاری استفاده گردید. شکل ۱ و ۲ مدل پژوهش را در حالت ضرائب تاثیر و ضرائب تی نشان می‌دهد.

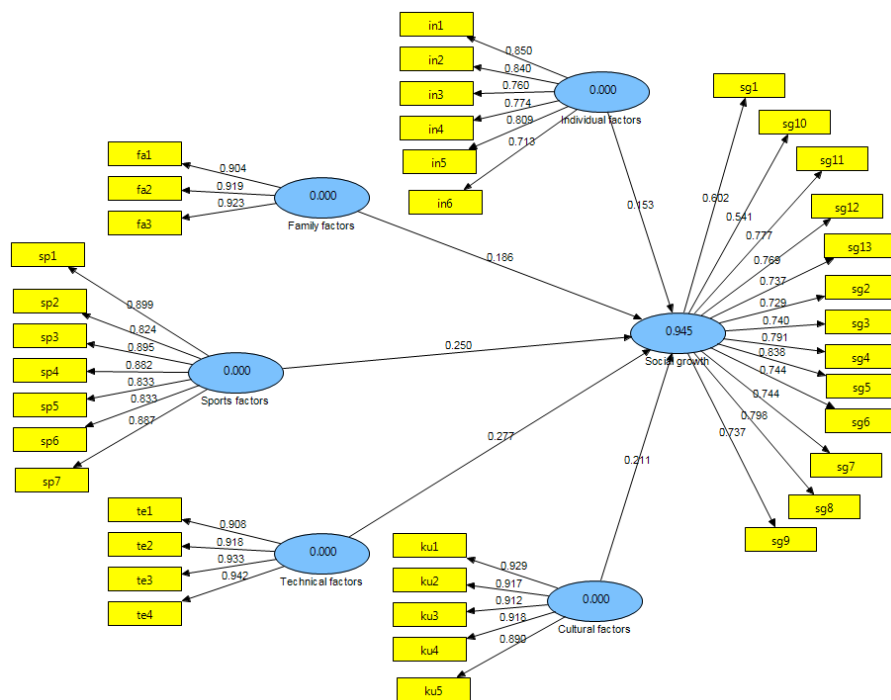
روش پژوهش حاضر از منظر روش گردآوری اطلاعات، از نوع پیمایشی بود. همچنین روش پژوهش حاضر از منظر ماهیت پژوهش از نوع مطالعات کاربردی بود.

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری پژوهش شامل بازیکنان لیگ برتر فوتبال کشور می‌باشد که بر اساس برآوردهای تعداد این افراد شامل ۴۰۰ نفر بودند. برحسب انتخاب در دسترس و بر اساس جدول مورگان تعداد ۱۹۶ نفر به عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. پس از توزیع و جمع‌آوری پرسش‌نامه‌های پژوهش، تعداد ۱۶۵ پرسش‌نامه جمع‌آوری و مورد تحلیل قرار گرفت.

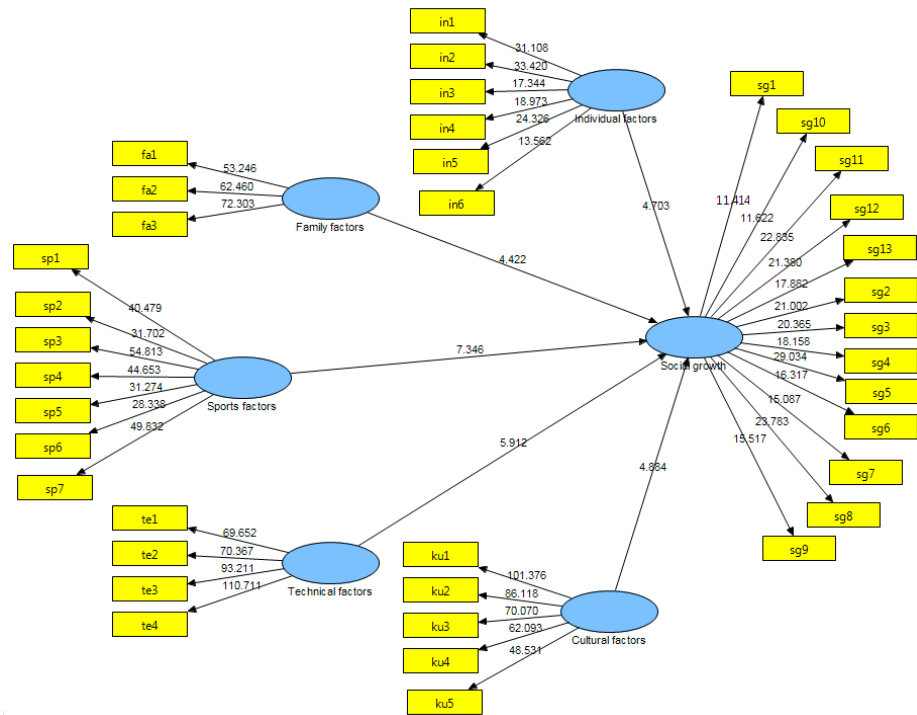
ابزار و شیوه گردآوری داده‌ها

ابزار گردآوری پژوهش حاضر شامل پرسش‌نامه استاندارد عسکرینیا و همکاران (۲۰۲۰) بود. این پرسش‌نامه دارای ۳۸ سوال است. این سوالات عوامل فردی (شش سؤال)، خانوادگی (سه سؤال)، عوامل ورزشی (هفت سؤال)، عوامل فنی (چهار سؤال)، عوامل فرهنگی (پنج سؤال) و رشد اجتماعی (۱۳ سوال) را مورد سنجش قرار می‌دهند. پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از آلفای کرونباخ در تمامی مؤلفه‌ها و همچنین کل پرسش‌نامه مورد تأیید قرار گرفت. میزان پایایی کلی این پرسش‌نامه ۰/۸۹ مشخص گردید. همچنین میزان پایایی این پرسش‌نامه در بخش

شکل ۱. مدل پژوهش در حالت ضرائب تاثیر

Figure 1. Model in the state of impact coefficients

شکل ۲. مدل پژوهش در حالت ضرایب تی

Figure 2. model in the t-coefficients

جدول ۱. خلاصه مدل پژوهش

Table 1. Summary of the research model

مسیر	ضریب مسیر	انحراف استاندارد	خطای استاندارد	مقدار تی	سطح معناداری
Path	Path coefficient	SD	Standard Error	t	p
اثر مستقیم عوامل فرهنگی بر رشد اجتماعی	۰/۲۱۱	۰/۰۴۳	۰/۰۴۳	۴/۸۸۴	$P < 0.05$
Direct effect of cultural factors on social development	0.211	0.043	0.043	4.884	$P < 0.05$

P<0/05	4/703	0/033	0/033	0/153	اثر مستقیم عوامل فردی بر رشد اجتماعی
P<0.05	4.703	0.033	0.033	0.153	Direct effect of individual factors on social development
P<0/05	4/422	0/042	0/042	0/186	اثر مستقیم عوامل خانوادگی بر رشد اجتماعی
P<0.05	4.422	0.042	0.042	0.186	Direct effect of family factors on social development
P<0/05	7/346	0/034	0/034	0/250	اثر مستقیم عوامل ورزشی بر رشد اجتماعی
P<0.05	7.346	0.034	0.034	0.250	Direct effect of sports factors on social development
P<0/05	5/912	0/047	0/047	0/277	اثر مستقیم عوامل فنی بر رشد اجتماعی
P<0.05	5.912	0.047	0.047	0.277	Direct effect of technical factors on social development

مطابق با نتایج الگو پژوهش مشخص گردید که تمامی عوامل تاثیر معناداری بر توسعه رشد اجتماعی دارند. با توجه به اینکه میزان تی مشخص شده در تمامی عوامل بالاتر از ۱/۹۶ می‌باشد، مشخص گردید که این عوامل همگی حضور معناداری در رشد اجتماعی نمونه‌های پژوهش را داشتند. نتایج مربوط به شاخص‌های برزش پژوهش نشان داد که الگو پژوهش از برزش مناسبی برخوردار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

است؛ اما نتیجه به دست آمده با نتایج مطالعات شمس اسفند آباد و السادات روحانی (۲۰۱۷) و میرزایی و همکاران (۲۰۱۳) مبنی بر اینکه ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری والدین به شیوه

در خصوص بهبود و توسعه رشد اجتماعی بازیکنان فوتبال لیگ برتر ایران تاکنون گزارشی در ادبیات پژوهشی مشاهده نشده

اکلایتیس و لیسینسکینی^۳ (۲۰۱۸) اشاره شده است. این مساله نشان می‌دهد که در مسیر تعالی و تکامل رشد اجتماعی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران عوامل مختلفی درونی و بیرونی از جمله عوامل فرهنگی، فردی، خانوایی، ورزشی و فنی می‌تواند تاثیرگذار باشد.

در تبیین این یافته پژوهشی می‌توان اظهار داشت از آنجا که فوتبال به عنوان اولین و پُرفرودارترین ورزش‌ها در دنیا و جامعه ایران ارزش و محبوبیت ویژه‌ای پیدا کرده است و به طور گسترده‌ای کودکان، نوجوانان، جوانان و حتی بزرگسالان به آن گرایش دارند، مطالعه عوامل روان‌شناختی و محیطی تأثیرگذار بر رفتار ورزشکاران این رشته و توسعه رشد اجتماعی بازیکنان فوتبال لیگ برتر ایران ضرورت دارد (شیروانی و مهدی‌پور، ۲۰۱۰). محققان اخیراً تأثیرات قابل توجه شخصیت در ورزش را گزارش کرده‌اند (ایدمن و شوفیلد^۴، ۲۰۰۴). وقتی ورزشکاران در یک ورزش رقابتی شرکت می‌کنند، ویژگی‌های اصلی شخصیت آنها به طور حتم به نحوه رفتار آنها کمک می‌کند. شخصیت به عنوان ویژگی‌های روان‌شناختی که به الگوهای ماندگار و متمایز احساس، تفکر و رفتار فرد کمک می‌کنند، تعریف شده است (سروون و پروین^۵، ۲۰۱۵). پنج عامل شخصیتی یعنی روان‌رنجوری، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، خوشایندی و وظیفه‌شناسی به عنوان ویژگی‌های ثابت، پایدار و پیشبینی‌نیرومند بسیاری از ویژگی‌ها و رفتارهای افراد قلمداد شده‌اند (اوشیو^۶ و همکاران، ۲۰۱۸).

درباره تأثیر عوامل خانوادگی (محیط عاطفی خانواده، روابط اجتماعی والدین، گرایش‌های اجتماعی بستگان و آشنایان) بر

منفی و ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، باز بودن تجربه و وجدانی بودن بصورت مثبت پیش‌بینی‌کننده رشد اجتماعی فرزندان است و از بین مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی، تنها وظیفه‌شناسی پیش‌بینی‌کننده عملکرد ورزشی بود و نیز با نتایج پژوهش‌های اصل فتاحی و نجارپور استادی (۲۰۱۳)، نبیل‌پور و همکاران (۲۰۱۵) مبنی بر اینکه هوش هیجانی با مهارت‌های اجتماعی و موفقیت ورزشی رابطه مثبت و معنادار دارد و همچنین با نتایج پژوهش‌های اوروس و فرنس^۱ (۲۰۱۵)؛ طبیبیان و همکاران (۲۰۱۳) و صفوت و همکاران (۲۰۱۷) مبنی بر اینکه ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، توافق‌پذیری، باز بودن نسبت به تجربه و وجدانی بودن با پرخاشگری همبستگی منفی و معنی‌دار و ویژگی روان‌رنجوری با پرخاشگری همبستگی مثبت و معناداری داشت. همچنین بین استرس و رشد اجتماعی افراد رابطه منفی و معنادار وجود دارد و توسعه عوامل روان‌شناختی (به عنوان مثال تمرکز، عدم اضطراب، اعتماد به نفس، مهارت‌های مقابله‌ای و مهارت‌های اجتماعی) در یک رویکرد تلفیقی می‌تواند کارآیی شخصی را در ایجاد استعداد بازیکنان فوتبال افزایش دهد. علاوه بر این، با نتایج پژوهش، شمس و همکاران (۲۰۱۰) که اظهار داشتند انجام فعالیت‌های ورزشی گروهی می‌تواند موجب افزایش رشد اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان شود، همسو است. بدون شک در مسیر توسعه رشد اجتماعی مجموعه‌ای از مسائل درونی و بیرونی تأثیرگذار است. مطابق با نظریه رشد اجتماعی روانی اریکسون در برخی از مراحل زندگی محیط نقش تعیین‌کننده‌ای بر رشد اجتماعی افراد دارد و در برخی مراحل جنبه‌های درونی افراد تعیین‌کننده رشد اجتماعی می‌باشند. این مساله در پژوهش‌های مختلفی از جمله پژوهش‌های کاوادا^۲ و همکاران (۲۰۲۰) و

^۳. Akelaitis

^۴. Aidman & Schofield

^۵. Cervone & Pervin

^۶. Oshio

^۱. Orosz & Ferenc

^۲. Kawada

پیرامون خود می‌باشند. این مساله در پژوهش‌های مختلفی از جمله پژوهش‌های لی، هوانگ و چوی^۱ (۲۰۱۷) و اکلایتیس و لیسینسکینی (۲۰۱۸) اشاره شده است. این مساله نشان می‌دهد که در مسیر تعالی و رشد اجتماعی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران می‌بایستی به طور جدی و مستمر از قابلیت‌های درونی و بیرونی این بازیکنان نهایت استفاده را داشت تا زمینه مناسبی در جهت بهبود و گسترش عملکرد اجتماعی افراد را فراهم نمود.

این یافته که عوامل ورزشی (برنامه‌های اجتماعی باشگاه و تیم‌های ورزشی، فشار ذهنی حاکم بر فوتبال، جو اجتماعی حاکم بر فوتبال، فعالیت‌های رسانه‌ای موجود در ورزش، کیفیت خدمات ورزشی به بازیکنان، مهارت‌های اجتماعی مربیان و مدیران ورزشی، آزادی عمل باشگاه‌ها و تیم‌ها به بازیکنان) بر توسعه رشد اجتماعی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران تاثیر دارد، با نتایج مطالعات ظهیری و همکاران (۲۰۱۴)؛ مازوجی و همکاران (۲۰۱۸)؛ و فلاح کذایی (۲۰۲۰) مبنی بر این که ورزش بر اجتماعی‌شدن و مسئولیت‌پذیری و رشد اجتماعی افراد تاثیر دارد و نیز با نتایج مطالعات فلاح کذایی (۲۰۲۰)؛ و امیرتاش و همکاران (۲۰۰۵) که عنوان کردند بین رشد اجتماعی در دو گروه ورزشکاران رشته‌های انفرادی و گروهی اختلاف معناداری وجود دارد و نیز با نتایج پژوهش‌های سیدزاده و فرخی (۲۰۰۱) و آریس و همکاران (۲۰۰۴) که اظهار داشتند ورزشکاران، اجتماعی‌تر از غیر ورزشکاران بودند و همچنین، نتایج بررسی میندائوگاس و گینتاری (۲۰۱۹) مبنی بر این که رسانه‌های جمعی به واسطه بهبود وضعیت فرهنگی و اجتماعی سبب ارتقای وضعیت رشد اجتماعی در میان افراد می‌گردد هماهنگ است. علاوه بر این، نتایج پژوهش حاضر با نتایج ادھیکاری و همکاران

توسعه رشد اجتماعی بازیکنان فوتبال لیگ برتر فوتبال ایران تاکنون گزارشی در ادبیات پژوهشی مشاهده نشده است؛ اما نتیجه به دست آمده با نتایج مطالعات مونیکا و کورانچی (۲۰۱۳)؛ ویجیلا و همکاران (۲۰۱۳)؛ لم و همکاران (۲۰۱۸)؛ ذکایی فرد و موسی‌زاده (۲۰۲۰)؛ و مونیکا و کورانچی (۲۰۱۳) مبنی بر این که بین سبک‌های فرزندپروری مقتدرانه و رشد اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و نیز با نتایج مطالعات رهدار و همکاران (۲۰۲۰)، طالبی فر (۲۰۱۷)؛ بر اجسا-زیگنک و همکاران (۲۰۱۹)؛ پانولا و همکاران (۲۰۲۰)؛ و گلوریا فرانکو و همکاران (۲۰۱۷) مبنی بر این که خانواده، دوستان و ارتباط با همسالان نقش مؤثری در رشد اجتماعی افراد دارد، همسو است.

در تبیین این یافته پژوهشی می‌توان اظهار داشت که ارتباطات یکی از اجزای بسیار مهم ورزش است. پدر و مادر بازیکن، معلم، همسر و همین‌طور طرفداران، نمونه‌هایی از افرادی هستند که یک ورزشکار به طور مستقیم یا غیرمستقیم از آنها تاثیر می‌پذیرد (شجیع و همکاران، ۲۰۱۵). بر این اساس، خانواده جامعه کوچکی است که یکی از اصلی‌ترین اهدافش، رشد اجتماعی فرزندان است. والدین، مهم‌ترین عامل اجتماعی شدن فرزندان هستند اما تاثیر جامعه را هم نباید نادیده گرفت. خانواده بعنوان بخشی از جامعه بزرگتر، تحت تاثیر هنجارها، ارزش‌ها و انتظارات فرهنگی خاص در یک دوره تاریخی معین است. اجتماعی‌شدن افراد در خانواده‌ها، فرآیندی دوسویه است و ویژگی‌های افراد با خصوصیات و نحوه فرزندپروری والدین در کنش متقابل است (پورعلیرضا توتکله، ۲۰۱۰). مطابق با چشم انداز بوم‌گرایی برونفن برنز؛ محیط نقش مهمی در رشد افراد دارد که این مساله حاصل کارکردهای محیط در جهت شکل‌گیری تعاملات بین فردی و گروهی می‌باشد. در تحقیق حاضر برخی مسائل از جمله مسائل خانوادگی و فرهنگی پاسخگو نیازهای بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران در جهت تعامل با محیط

^۱. Lee, Hwang & Choi

در مهارت‌های اجتماعی دارد و نیز با نتایج طاهرخانی (۲۰۱۴) که اظهار نمود بین رشد اجتماعی در دو گروه ورزشکاران رشته‌های انفرادی و گروهی اختلاف معناداری وجود دارد، همسو است. علاوه بر این، با نتایج بررسی بونفست (۲۰۱۱) مبنی بر اینکه حس تعلق (مسئولیت‌پذیری) بازیکنان به تیم‌ها و شرکت در برنامه‌های ورزشی اجتماعی و رویدادها به کاهش رفتارهای ستیزه‌جویی در جامعه کمک می‌کند و اکتساب مهارت‌های پسندیده را گسترش می‌دهد و همچنین با نتایج پژوهش مارتینز، روزادو، بیسکاریا (۲۰۱۷) مبنی بر اینکه برای توسعه مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در بین ورزشکاران باید انگیزه‌های درونی و بیرونی آن‌ها را مورد توجه قرار داد، همسو است.

در تبیین این یافته پژوهشی می‌توان اظهار داشت انسان موجودی اجتماعی است، بر همین اساس تمایل برای پیوستن به جمع و زیستن با هم‌نوع خود را دارد. این ویژگی انسان را، روان‌شناسان ناشی از میل برای رفع نیازهای روانی و زیستی می‌دانند. جامعه‌شناسان نیل به این حرکت را ناشی از تمایل به اجتماعی زیستن ذکر کرده‌اند. بازی (رشته‌های ورزشی) نقش عمده‌ای در رشد جسمانی، عاطفی و اجتماعی فرد دارد (طاهرخانی، ۲۰۱۴). براین اساس، فوتبال به عنوان ورزشی جهانی و فراگیر نقش برجسته‌ای در ایجاد همبستگی، استحکام اجتماعی، ایجاد شادی و نشاط اجتماعی، همدلی و افزایش روحیه کار جمعی در جامعه بویژه در بین بازیکنان فوتبال دارد (ستاری، ۲۰۱۴). در گذشته مربیان، تنها به افزایش مهارت‌های جسمانی، فنی و تاکتیکی در بازیکنان جوان خود بسنده می‌کردند، اما اکنون نه تنها از لحاظ جسمانی، بلکه توسعه مهارت‌های روانی و اجتماعی را هم برعهده داشته و به عنوان یک ناظر، دوست و حامی به بازکنان نزدیک می‌شود. اکنون مربیان دریافته‌اند که رشد بازیکنان جوان از طریق همدلی، صداقت،

(۲۰۲۰) که عنوان کردند رشد اجتماعی می‌تواند در موفقیت زنان ورزشکار دارای معلولیت تاثیر مثبتی داشته باشد همسو است. اما با نتایج چوی و همکاران (۲۰۱۴) و کسول و همکاران (۲۰۰۹) که اظهار نمودند آثار اجتماعی‌شدن ورزش را بسیار ضعیف می‌دانند و ورزش رقابتی و قهرمانی زائل‌کننده اخلاق است، ناهماهنگ است.

در تبیین این یافته پژوهشی می‌توان اظهار داشت رفتار اجتماعی، پایه و اساس زندگی هر فرد است و رشد اجتماعی نیز سبب اعتلای رشد عقلانی دیگر جنبه‌های رشدی فرد می‌شود. یکی از کارکردهای مهم ورزش کمک به رشد و تحول شخصیت روانی، اجتماعی و جسمانی افراد جامعه، تحکیم معاشرت جمعی و تسهیل دستیابی به رشد مسئولیت اجتماعی و فردی می‌باشد (ظهیری و آقاپور، ۲۰۱۴). فرد در خلال اجتماعی شدن، شناخت لازم برای ایفای نقش‌های اجتماعی را به دست می‌آورد. این روند بسیار گسترده و پیچیده که در طول زندگی فرد تداوم می‌یابد. تربیت بدنی در قبول مسئولیت برای پرورش و القای ارزش‌های اجتماعی در افراد جامعه بویژه ورزشکاران سهیم بوده و به عنوان عاملی در جهت تقویت ارزش‌های اجتماعی و رفتارهای مطلوب انسانی مؤثر است. مهم است که بدانیم ورزش پیوند تنگاتنگی با رشد و تکامل شخصیت افراد دارد و آن را به مرحله نضج و آگاهی اجتماعی می‌رساند.

درباره تاثیر عوامل فنی (جایگاه ورزشی بازیکنان، مهارت ورزشی بازیکنان، موفقیت و شکست ورزشی بازیکنان در سالیان اخیر، مسئولیت‌های بالای ورزشی بازیکنان) بر توسعه رشد اجتماعی بازیکنان فوتبال لیگ برتر فوتبال ایران تاکنون گزارشی در ادبیات پژوهشی مشاهده نشده است؛ اما نتیجه به دست آمده با نتایج مطالعات صادقی و همکاران (۲۰۱۶)؛ و علیپور و همکاران (۲۰۱۹) مبنی بر اینکه تمرینات جسمانی و حرکتی نقش ویژه‌ای

مهارت‌های اجتماعی در رشد مهارت‌های اجتماعی افراد موثر است و مزایای اجتماعی مشارکت ورزشی را روابط مثبت با مربیان، یافتن دوستان جدید و توسعه کار گروهی و مهارت‌های اجتماعی اشاره کردند، همسو است و همچنین با نتایج مطالعه چانگ (۲۰۰۳) که عنوان کردند که ارائه رفتارهای مناسب از ستاره‌های ورزشی دنیا می‌تواند سبب گردد تا این رفتارهای به عنوان فرهنگ عمومی در سطح جهانی نهادینه گردد، هماهنگ است.

در تبیین این یافته پژوهشی می‌توان اظهار داشت که هر فرد در زندگی اجتماعی خود پایگاهی ویژه دارد که این پایگاه ویژه، در بطن خود، نقش‌های اجتماعی متعددی را برای فرد متجلی می‌سازد. مجموعه این نقش‌ها و میزان تاثیرات آن در افراد دیگر موجب تشکیل گروه‌ها و طبقات اجتماعی می‌باشد. در دنیای ورزش می‌توان این گروه‌های اجتماعی را در قالب ساده تیم‌های ورزشی مشاهده نمود؛ به عبارت دیگر، افراد با هماهنگ کردن مهارت‌های خود با مهارت‌های تیمی، در راه نیل به اهداف مشترک اجتماعی و فرهنگی گام برمی‌دارند (مرادی و همکاران، ۲۰۱۴). براین اساس، ورزش از آن‌جا که با فرهنگ رابطه مستقیم و مستمر داشته است و پدیده‌ای تربیتی و فرهنگی محسوب می‌شود، خود موجب رشد فرهنگی و اجتماعی و پدید آمدن عقاید و ارزش‌های متعالی خواهد شد و تاثیر فراوان آن قابل چشم‌پوشی نیست. به طور کلی ورزش می‌تواند انتقال فرهنگ و ارزش‌ها را در داخل یا خارج از جامعه فراهم سازد (ستاری، ۲۰۱۴). در جهت فرهنگ‌سازی ورزش در جامعه، ورزشکاران به‌عنوان ارکان مهم ورزش، نقش مهمی دارند. رشد اجتماعی ورزشکاران به‌عنوان یک مسئله مهم می‌تواند در جهت پیشبرد اهداف مربوط به مسائل فرهنگی-اجتماعی ورزش نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد. فرهنگ، گستره وسیعی از ارزش‌ها، باورها، هنجارها و کنش‌ها است که در ساختار اقتدار ملی

حمایت و پذیرش انجام می‌شود (لاووی^۱، ۲۰۰۷). فیلیپ و سیلر (به نقل از شجیع و همکاران، ۲۰۱۵) معتقدند که رابطه اجتماعی، گرایش و پذیرش و احترام و حمایت، اهمیت زیادی در حفظ رابطه دوستی مستحکم بین بازیکن و مربی دارد. درنهایت، با توجه به اینکه برقراری ارتباط موثر بین مربی و بازیکن یک جزء اساسی و کلیدی است، که یادگیری مهارت‌های ورزشی و نیز توسعه مهارت‌های زندگی و اجتماعی در ورزشکاران جوان منجر می‌شود. مدیران تیم ورزشی که بطور مداوم در طول سال مربیان تیم ورزشی خود را تغییر می‌دهند، فرصت برقراری ارتباط و کیفیت دوستی را در تیم خود به مراتب پایین می‌آورند.

در باره تاثیر عوامل فرهنگی (برنامه‌های فرهنگی موجود در فوتبال، آموزش مهارت‌های اجتماعی در فوتبال، فعالیت‌های مشارکتی بازیکنان در باشگاه‌ها و تیم‌ها، بازخورد به فعالیت‌های اجتماعی بازیکنان، شناسایی تعصبات و عادت‌های بازیکنان) بر توسعه رشد اجتماعی بازیکنان فوتبال لیگ برتر ایران تاکنون گزارشی در ادبیات پژوهشی مشاهده نشده است؛ اما نتیجه به‌دست آمده با نتایج مطالعات مرادی و همکاران (۲۰۱۴)؛ و وودز و همکاران (۲۰۱۶)؛ مبنی بر اینکه ورزش و مسابقات ورزشی نقش مهمی در شناخت مشارکت و تشریح مساعی بین افراد، مسئولیت‌پذیری و بروز استعداد‌های اجتماعی، غنی‌سازی زندگی اجتماعی، تحکیم ارتباطات و مهارت‌های اجتماعی، تقویت همبستگی و مشارکت اجتماعی، ارتقاء سلامت روانی و جسمانی، پرورش اخلاق انسانی و اجتماعی، تقویت و ارتقاء سرمایه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و انسانی، گسترش روابط بین‌الملل و ارتباطات میان فرهنگی، تقویت تفاهم و توسعه صلح دارد و نیز با مطالعات رضایی و همکاران (۲۰۱۶)؛ و هولد و همکاران (۲۰۱۱) مبنی بر این‌که یادگیری مشارکتی و آموزش

^۱. LaVoi

محدودیت‌هایی از جمله عدم همکاری برخی نمونه‌ها با فرایند پژوهش و همچنین عدم امکان سنجش دقیق آزمایشگاه مهارت-های اجتماعی بازیکنان وجود داشت.

با توجه به کاربردهای رشد اجتماعی در میان تمامی گروه‌ها و افراد از جمله بازیکنان حرفه‌ای در ورزش، انجام پژوهش حاضر توانست شواهد در مسیر ارتقا سطح رشد اجتماعی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران را ایجاد نماید. این پژوهش به واسطه رفع خلا پژوهشی در حوزه رشد اجتماعی و همچنین ایجاد شواهدی در حوزه رشد اجتماعی، می‌تواند در مسیر توسعه علمی و عملی رشد اجتماعی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران مثمر‌تر باشد.

منابع

[Achtergarde S., Postert C., Wessing, I. Romer G., Müller J.M. \(2015\). Parenting and child mental health: Influences of parent personality, child temperament, and their interaction. *The Family Journal*, 23\(2\), 167-179](#)

[Akelaitis, A. V., & Lisinskiene, A. R. \(2018\). Social Emotional Skills and Prosocial Behaviour among 15-16-Year-Old Adolescents. *European Journal of Contemporary Education*, 7\(1\), 21-28.](#)

[Amirtash A.M., Sobhaninezhad M., Abedi A. \(2006\). Comparison of social development among the athlete and non athlete junior high school boys. *Olympic*, 14\(2\), 53-61. In Persian](#)

تأثیرگذار می‌باشد (ابراهیم زاده و رستمی، ۲۰۱۶). با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌گردد، آموزش مهارت‌های اجتماعی در زمینه ارتقاء و توسعه رشد اجتماعی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران توسط روان‌شناسان ورزشی مدنظر کمیته روان‌شناسی فدراسیون پزشکی ورزشی قرار گیرد. همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود تا منابع انگیزشی در میان بازیکنان در جهت بهبود انگیزش اجتماعی شدن بازیکنان و در نتیجه رشد اجتماعی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران اقداماتی توسط کمیته روان‌شناسی فدراسیون پزشکی ورزشی صورت گیرد. با توجه به نیاز طبیعی انسان به زندگی اجتماعی و ضرورت تقویت هر چه بیشتر روابط بین فردی، فدراسیون ورزشی فرصت‌های بیشتری را برای انواع فعالیت‌های گروهی از جمله فعالیت‌های ورزشی بستکبال، فوتسال و فوتبال به منظور رشد اجتماعی بازیکنان مبتدی و نیز عملکرد مناسب ورزشی را فراهم کند. در جهت انجام پژوهش حاضر

[Aries, E., McCarthy, D., Salovey, P., & Banaji, M. R. \(2004\). A Comparison of Athletes and Non-Athletes at Highly Selective Colleges: Academic Performance and Personal Development. *Research in Higher Education*, 45\(6\), 577-602.](#)

[Bahmanzadegan M., Yarmohammadian A., Mousavi H. \(2009\). Efficacy of social skills training on autistic behaviors and social development in children with autism disorder through social stories. *Journal of Social Psychology \(New Findings in Psychology\)*, 3\(9\), In Persian.79-93](#)

[Caldwell A.E., Bermiss Y.S., Block E.S., Mannor M.J. \(2019\). Scaling impact: an emergent model of social growth orientation in nascent](#)

- ventures. In Academy of Management Proceedings (No. 1, p. 18666). Briarcliff Manor, NY 10510: Academy of Management.
- Caswell S.V., Ambegaonkar J.P., Caswell A.M., Gould T.E. (2009). Antecedents of ethical decision-making: Intercollegiate sporting environments as clinical education and practice settings. *Journal of Allied Health*, 38(1), 39-46
- Costa P.T., McCrae R.R. (1992). Normal personality assessment in clinical practice: The NEO Personality Inventory. *Psychological Assessment*, 4(1),5
- Farokhi A., SeyedZadeh S. (2000). Relationship between motor development and social development among athlete and nono-athlete girl students in Tehran. *Sport and Motor Sciences*, 1(1): 83-96. In Persian
- Ghani B. A., Kamal, S. A., Aziz, A. (2014). The Implication of Parenting Styles on the Akhlak of Muslim Teenagers in the South of Malaysia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 114, 761-765.
- Hannibal K. E., Bishop M.D. (2014). Chronic stress, cortisol dysfunction, and pain: a psychoneuroendocrine rationale for stress management in pain rehabilitation. *Physical Therapy*, 94(12):1816- 1825.
- Hosseini, M. (2021). Thematic Analysis of Women's Social Development with Emphasis on Sustainable Empowerment. *Journal of Iranian Social Development Studies*, 13(1), 185-198.
- Jafari A. (2014). The effect of educational games on the social development of preschool children. *Educational Psychology*, 10(33), 71-85. In Persian
- Khodayari -Feridoun Pakhideh -Ali Hamidi, A. (2017). Investigating violence and aggression in football matches Case Study (Khuzestan Province). *Quarterly journal of disciplinary knowledge of Khuzestan*, 6(18), 53-88. In Persian
- Kawada, T., Takeuchi, H., Nakade, M., Tsuji, F., Tamai, A., Mizuno, H., & Harada, T. (2020). Lower social skills, mental discomfort, and physical discomfort associated with worse sleep quality may impair self-estimation of soccer performance in university soccer club athletes. *黑潮圈科学= Kuroshio Science*, 13(2), 77-85.
- Kim H.D., Cruz A.B. (2016). The influence of coaches' leadership styles on athletes' satisfaction and team cohesion: A meta-analytic approach. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 11(6), 900-909
- Lam C.B., Tam C.S., Chung K.H., Li X. (2018). The link between coparenting cooperation and child social competence: The moderating role of child negative affect. *Journal of Family Psychology*, 32: 692-698.
- Lee, Y. H., Hwang, S., & Choi, Y. (2017). Relationship between coaching leadership

- style and young athletes' social responsibility. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 45(8), 1385-1396.
- Mensah M.K., Kuranchie A. (2013). Influence of parenting styles on the social development of children. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, 2(3), 123-129.
- Mori, K., Morgan, H., Parker, A., & Mackintosh, C. (2021). Examining the Impact of Austerity on Community Sport Development Workers and Their Professional Environment. *Journal of Global Sport Management*, 1-16.
- Nabilpour M., Aghababa A., Soltani L. (2016). The Relationship emotional intelligent, sport success and somatotype and comparison in elite players with Iranian kabaddi players youth national team. *Sports Psychology*, 1(2), 127-135. In Persian
- Neslihan S., Merve İ. (2018). Parenting Styles as a Predictor of the Preschool Children's Social Behaviours. *Participatory Educational Research*, 5:18-37.
- Oshio A., Taku K., Hirano M., Saeed G. (2018). Resilience and Big Five personality traits: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 127, 54-60.
- Panula V., Junttila N., Aromaa M., Rautava P., Rähkä H. (2020). Parental psychosocial well-being as a predictor of the social competence of a child. *Journal of Child and Family Studies*, 29: 3004–3019.
- Paasivaara, M., Behm, B., Lassenius, C., & Hallikainen, M. (2014, August). Towards rapid releases in large-scale xaas development at ericsson: A case study. In *2014 IEEE 9th International Conference on Global Software Engineering* (pp. 16-25). IEEE.
- Rahmati F., Zareian E. (2015).The effect of eight weeks aerobic exercise on social interaction in children with mentally disable. *Journal of Motor Behavior*, 7: 15-30. In Persian
- Schinke R.J., Stambulova N.R., Lidor R., Papaioannou A., Ryba T.V. (2016) ISSP position stand: Social missions through sport and exercise psychology. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 14: 4-22
- Semrud-Clikeman M., Walkowiak J., Wilkinson A., Minne E.P. (2010). Direct and indirect measures of social perception, behavior, and emotional functioning in children with Asperger's disorder, nonverbal learning disability, or ADHD. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 38: 509-519.
- Shajie K., Farahani A., Ghasemi H. (2015). Evaluation the friendship quality among sport team coaches and players of Khorasane razavi. *Applied Research of Sport Management*. 12(4): 95-103. In Persian
- Smetana J.G. (2017). Current research on parenting styles, dimensions, and beliefs. *Current Opinion in Psychology*, 15, 19-25.
- Strully K. W., Rehkopf D.H., Xuan Z. (2010). Effects of Prenatal Poverty on Infant Health:

State Earned Income Tax Credits and Birth Weight. *Am Sociol Rev*, 75(4): 534-562.

Teodoro M.L., Kappler C.H., Rodrigues J.L. (2005). The Matson Evaluation of Social Skill with Youngsters, (MESSY) & its Adaptation for Brazilian Children & Adolescents. *Interamerican Journal of Psychology*, 39(22): 239-246.

Tran T.D., Biggs B.A., Tran T., Simpson J.A., Hanieh S. (2014). Perinatal common mental disorders among women and the social and emotional development of their infants in rural Vietnam. *Journal of Affective Disorders*, 160: 104-112.

Vijila Y. (2013). Relationship between Parenting Styles and Adolescent Social Competence IOSR. *Journal of Humanities and Social Science*, 17(3): 34-36.

Washington T., Calkins S., Labban J., Dollar J.M., Keane S. (2020). Family-Level Factors Affecting Social and Academic Competence of African American Children. *Child & Youth Care Forum*, 49; 383-407.

Woods C., Tannehill D., Quinlan A., Moyna N., Walsh J. (2019). Children's sport participation and physical activity study (CSPPA Study) Research Report No 1. School of Health and Human Performance, Dublin City University and The Irish Sports Council, Dublin, Ireland.